

Sygn. akt I C 314/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Anna Lipnicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Żaklina Skrzypczak

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2016 r. na rozprawie sprawy

z powództwa **R. Ś. i E. Ś.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powodów R. Ś. i E. Ś. kwotę 112,25 zł (słownie: sto dwanaście złotych 25/100) z odsetkami ustawowymi od dnia 25.06.2010r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zwalnia powodów R. Ś. i E. Ś. od zapłaty kosztów sądowych, obciążając wydatkami Skarb Państwa,
4. odstępuje od obciążenia powodów R. Ś. i E. Ś. kosztami zastępstwa procesowego w sprawie poniesionymi przez pozwanego.

Sygn. akt I C 314/12

UZASADNIENIE

Powodowie R. Ś. i E. Ś. domagali się zasądzenia solidarnie na swoją rzecz od (...) S.A. w W. kwoty 30.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami, liczonymi od dnia 25.06.2010 r. (data zgłoszenia szkody) do dnia zapłaty; żądali również przyznania kosztów procesu.

Powodowie argumentowali, że zawarli z pozwanym umowę ubezpieczenia budynków (...) m.in. od skutków powodzi, do której doszło w dniu 18 maja 2010 roku. Budynek mieszkalny ubezpieczony został na kwotę 121.000 zł. Z tytułu poniesionej szkody ubezpieczyciel wypłacił powodom odszkodowanie, którego wysokość kwestionowali, twierdząc, że wysokość szkody jest wyższa od tej, która została ustalona w toku postępowania likwidacyjnego.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana żądała oddalenia roszczeń pozwu w całości oraz zasądzenia kosztów procesu przyznając, że łączyła ją z powodem umowa ubezpieczenia oraz, że wypłaciła powodom odszkodowanie w łącznej wysokości 34.594,75 zł. Wobec sporu co do zakresu szkód, pozwany wniósł o powołanie biegłego sądowego celem ustalenia zakresu uszkodzeń oraz wysokości szkody. Ubezpieczyciel zakwestionował przedstawiony przez powodów kosztorys, w oparciu o który domagają się wypłaty dodatkowej sumy odszkodowania powołując się na ogólne warunki ubezpieczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23.02.2010 r. R. Ś. i E. Ś. – jako ubezpieczający i ubezpieczeni - zawarli umowę dobrowolnego ubezpieczenia z (...) S.A. w W.. Ubezpieczeniem objęty został budynek mieszkalny usytuowany przy ul. (...) w M. od zdarzeń losowych także od skutków powodzi – do sumy ubezpieczenia w wysokości 121.000,00 zł – według wartości rzeczywistej. Budynek wybudowany został w 1964 r.

W dniu 18 maja 2010 r. miała miejsce powódź, która wyrządziła w ubezpieczonym mieniu należącym do R. Ś. i E. Ś. szkodę w wysokości: 34.707,00 zł.

Z tytułu szkody w zalanych budynkach pozwany wypłacił powodowi łącznie kwotę **34 594,75 zł** obejmującą następujące kwoty: 13.876,58 zł oraz 20.718,17z ł.

Dowody:

- kserokopia polisy Nr (...) Ubezpieczenie (...) - k.7,
- kserokopia Ogólnych warunków ubezpieczenia (...) - k.8-15,
- kserokopia zawiadomienia o przyznaniu odszkodowania z dobrowolnego ubezpieczenia z dnia 22.06.2010 r. - k.16,
- kserokopia pisma powodów z dnia 02.02.2011 r. - k.17,
- kserokopia ostatecznego przedsądowego wezwania do zapłaty z dnia 09.03.2011 r. - k.18-19,
- kserokopia kosztorysu z dnia 20.02.2011 r. - k.20-45,
- kserokopia zawiadomień o przyznaniu odszkodowania z dobrowolnego ubezpieczenia z dnia 23.03.2011 r. i z dnia 05.04.2011 r. - k.46-47,
- kserokopia odwołania od stanowiska (...) S.A. z dnia 22.04.2011 r. - k.48-50,
- kserokopia pisma (...) S.A. z dnia 07.06.2011 r. - k.51,
- kserokopia pisma Rzecznika Ubezpieczonych z dnia 26.10.2011 r. Nr (...) - k.52-55,
- kserokopia akt szkodowych,
- opinia biegłego sądowego A. B. – k.273.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Ustalenia faktyczne w sprawie, poddanej ocenie Sądu Rejonowego, zastały poczynione w oparciu o dowody z dokumentów prywatnych. Okoliczności faktyczne miały charakter bezsporny, co dotyczy zawarcia przez strony umowy dobrowolnego ubezpieczenia budynku położonego przy ul. (...) w M. m.in. od skutków powodzi. Ponadto, nie negowano powstania szkody w efekcie ziszczenia się zdarzenia, objętego ochroną ubezpieczeniową. Pomiedzy stronami nie istniał spór także co do wysokości wypłaconego dotychczas w toku postępowania likwidacyjnego odszkodowania w wysokości **34.594,75 zł**.

Istota sporu sprowadzała się do ustalenia wartości szkody doznanej przez powoda w rezultacie powodzi z dnia 18 maja 2010 r. Z tej też przyczyny powstała konieczność posiłkowania się wiedzą specjalistyczną – należało sięgnąć po dowód z opinii biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości.

Podstawę materialnoprawną powództwa stanowi art. 805 § 1 k.c., w myśl którego, przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Przedmiotem zaś ubezpieczenia majątkowego może być każdy interes majątkowy, który nie jest sprzeczny z prawem i daje się ocenić w pieniądzu (art. 821 k.c.). Wedle regulacji wynikającej z art. 817 § 1 k.c., ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Powołane przepisy wskazują na istotę umowy ubezpieczenia jaką jest wypłata odszkodowania lub innego świadczenia w wypadku zajścia zdarzenia losowego (ubezpieczeniowego) w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody (por. art. 15 i 16 ustawy z dn. 22 maja 2003r. o działalności ubezpieczeniowej oraz OWU). Zgodnie z art. 363 § 2 k.c. jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody.

Kluczowe znaczenie miała w rozpoznawanej sprawie opinia biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości. W tym miejscu wskazać należy, że sąd dokonując ustalenia szkód w przedmiotowych nieruchomościach oparł się na opinii sporządzonej przez biegłego A. B., pomimo wcześniejszej opinii biegłego sądowego M. T..

Biegły M. T. złożył na piśmie opinię, która w znacznej części została zakwestionowana przez powodów. Wobec budzących wątpliwości rozbieżności w treści opinii zasadniczej i dwóch opinii uzupełniających oraz niemożności ich usunięcia w drodze złożenia przez w/w opinii ustnej, co miało miejsce na rozprawie w dniu 17.07.2013 r., na wniosek strony powodowej, sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości i odszkodowań z ubezpieczeń majątkowych A. B., na okoliczność ustalenia zakresu i wysokości szkód popowodziowych w budynku powodów oraz kosztów koniecznych do ich usunięcia zgodnie z obowiązującymi zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych. Sąd pominął w całości opinię biegłego M. T., gdyż opinia ta została sporządzona przy założeniu błędnej i nieprawidłowej metodologii kosztorysowania (min. tyjących się wysokości przyjętych średnich stawek roboczogodziny, narzutów kosztorysowych, błędne pomniejszenie wartości wyliczenia szkody przy przyjęciu tzw. gospodarczego systemu wykonywania prac z pominięciem przy ustalaniu poziomu cen podatku VAT, pominięcie szkód w zakresie instalacji elektrycznej w budynku mieszkalnym).

Po pierwsze biegły przy wycenie szkody założył tzw. gospodarczy system wykonania prac, podczas gdy nie wszystkie prace powodowie są w stanie wykonać samodzielnie. Konieczność zaś korzystania z usług firm specjalistycznych generuje powstanie obowiązku zapłaty podatku VAT; przyjęcie przez biegłego nieopodatkowanej stawki roboczogodziny powoduje powstanie błędu rachunkowego (zlecenie wykonania prac musiałyby nastąpić z pominięciem właściwych przepisów podatkowych), podobnie ocenić należy poziom przyjętych cen kosztorysowych. Skoro bowiem koszty związane z odbudową mają być określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen, nieprawidłowe jest założenie systemu gospodarczego, prowadzącego do niezasadnego pominięcia podatku VAT od robocizny i narzutu zysku – co wynika z zasady pełnego odszkodowania uwzględniającej wszystkie czynniki cenotwórcze takie jak robocizna, zysk, koszty zakupu. Biegły ponadto nie uwzględnił w swojej opinii rzeczywistego zakresu szkód, traktując opinię prywatną powodów jako zamknięty katalog. W związku z czym w opinii nie zostały uwzględnione koszty naprawy min. instalacji czy naprawy posadzek. Strona powodowa zarzuciła również brak wiarygodności i bezstronności samego biegłego w sporządzeniu opinii wyrażające się w jego emocjonalnych zwrotach i wyrażeniach zawartych w opinii. Wszystkie te okoliczności zadecydowały o dopuszczeniu dowodu z opinii innego biegłego i całkowitym pominięciu przez Sąd opinii biegłego M. T..

Zainteresowani złożyli zastrzeżenia co do treści tej opinii, a w konsekwencji wnieśli o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, czemu pozwany nie sprzeciwił się. Z tego względu została sporządzona opinia biegłego A. B., która stanowiła podstawę rozstrzygnięcia. Zawiera ona bardziej aktualne dane i nie została zakwestionowana przez strony postępowania.

Zgodnie z jej konkluzjami, wartość szkody w ubezpieczonym mieniu powoda wyniosła 34.707,00 zł.

Biegły sądowy w sporządzonej przez siebie opinii uwzględnił – stosownie do postanowień umowy, stopień zużycia technicznego budynków, przy czym na potrzeby niniejszego postępowania doszło do ponownego przekalkulowania wysokości powstałej szkody z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego budynków ustalonego poprzez ocenę zużycia jego odtworzonych elementów. Sąd uwzględnił wysokość szkody zawierającą koszt wywieżenia gruzu. Założenie Sądu wynika z tego, że niewątpliwie przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej jest szkoda, a zatem postępowanie sądowe w przedmiocie zapłaty odszkodowania oparte jest na podstawowych zasadach wynikających z przepisów prawa cywilnego. W związku z tym naprawienie szkody ma przywrócić stan poprzedni. Dlatego też wywóz gruzu stanowi integralną część robót budowlanych (remontowych). Tym samym sąd doszedł do przekonania, iż elementy pochodzące z rozbiórki, niezdatne do ponownego wykorzystania muszą być uprzątnięte, co stanowi kolejny element szkody w rozumieniu przepisów k.c. Sposób rozliczenia szkody (kosztorysowy) uzasadnia także w pełni naliczenie podatku VAT, ponoszonego przez powodów jako konsumentów (element cenotwórczy).

Ostatecznie zatem, koszt odbudowy uszkodzonego budynku wyniósł 32.917 zł, a wraz z kosztem uprzątnięcia miejsca szkody 34.707 zł

Z uwagi na powyższe ustalenia, sąd w punkcie I wyroku zasądził na rzecz powoda ostatecznie kwotę 112, 25 zł stanowiącą różnicę pomiędzy wysokością szkody ustaloną przez sąd w oparciu o opinię biegłego sądowego, a kwotą już wypłaconą powodowi przez pozwanego przed wszczęciem procesu. Łącznie pozwany wypłacił powodowi odszkodowanie w kwocie **34.594,75 zł**. Natomiast wysokość szkody poniesionej przez powoda sąd ustalił na kwotę **34.707 zł**, uznając, iż obejmuje ona koszt uprzątnięcia miejsca szkody.

Odsetki od kwoty uwzględniającej powództwo zasądzone zostały w wysokości niekwestionowanej przez pozwanego zgodnie z żądaniem pozwu - punkt I wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu uzasadnia art. 102 k.p.c. Powodowie w zasadzie proces przegrali, przy czym z uwagi na ich sytuację materialną zwolnieni zostali od kosztów postępowania w całości. W toku postępowania z tytułu sporządzonych opinii przez biegłych powstały koszty postępowania w łącznej wysokości 6.078,22 zł Z racji tego, że w zasadzie pozwany w całości utrzymał się ze swoim stanowiskiem, nie zachodziła podstawa do obciążania go w/w kosztami.

Sąd w sprawie zastosował jednak art. 102 k.p.c. Tym samym Sąd zwolnił powodów R. Ś. i E. Ś. od zapłaty kosztów sądowych (kosztów opinii biegłego oraz opłaty sądowej oraz dalszych kosztów tj. opłaty sądowej, od uiszczenia której powodowie zostali zwolnieni) obciążając powstałymi wydatkami Skarb Państwa. Zwolnienie powodów od kosztów procesu nie uzasadnia jednak co do zasady zwrotu uzasadnionych kosztów poniesionych przez przeciwnika procesowego. Sytuacja ekonomiczna strony powodowej jest niekorzystna; powodowie utrzymują się ze świadczenia otrzymywanego wyłącznie przez powoda w wysokości 1.800 zł. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika w sprawie wynosi 2400 zł, co przewyższa dochód powodów na jednego członka rodziny. W przypadku konieczności egzekucji kosztów zastępstwa procesowego, do dyspozycji powodów pozostałaby kwota, która nie pozwalałaby im na egzystencję bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny. W przedmiotowej sprawie Sąd miał na uwadze także i wiek powodów; są oni osobami starszymi i choćby z tego względu mogli być przekonani o zasadności zajmowanego stanowiska, które w pewnych przypadkach (w niniejszej sprawie stanowisko o zasadności powództwa konsekwentnie podtrzymywane przez profesjonalnego pełnomocnika) w ocenie Sądu przemawia za nieobciążaniem powodów kosztami przegranego w istocie rzeczy procesu przed sądem pierwszej instancji. (por. postanow. SN z 2014-06-18 sygn. V CZ 40/14)

Biorąc pod rozwagę poczynione ustalenia faktyczne, treść przywołanych przepisów prawa oraz przeprowadzone rozważania. należało orzec jak w wyroku.